esanti Pamėnkalnio (buvusi Uosto) gatvė bei sklypo ribose buvusi po Antrojo pasaulinio karo sunykusi gatvė (buvusi *Styczniowa*) yra ankstyvos (XV a.?), susiformavusios iš senųjų kelių.

2001 m. žvalgomuosius archeologinius tyrinėjimus sklype atliko archeologas K. Katalynas (žr. *ATL 2001 metais*, V., 2002, p. 189). Ankstyviausias aptiktas kultūrinio sluoksnio horizontas datuotas XVI a. pirmąja puse.

2005 m. vykusių archeologinių tyrinėjimų metu nustatyta, kad kultūrinis sluoksnis tyrinėjamoje vietoje stipriai apardytas XX a. vykusių žemės darbų metu. Kai kuriose sklypo dalyse iki 1 m storio sluoksnis supiltas po Antrojo pasaulinio karo performuojant naujai pastatyto kino teatro aplinką. Kultūrinis sluoksnis buvo 1,5–3,6 m storio. Ankstyviausias pilkos smėlingos žemės kultūrinio sluoksnio horizontas pagal negausius radinius datuotas XV a. Tačiau šiuo laikotarpiu datuojamų radinių nedaug ir jie smulkūs, menkai informatyvūs. Tyrinėjimų metu surinkta nemaža XVI–XVII a. datuojamų archeologinių radinių kolekcija (LXXX–LXXXIII pav.), tačiau neaptikta tuo ar ankstesniu laikotarpiu datuotų pastatų fragmentų. Ištirtos kelios XVI–XVII a. ūkinės duobės. Pjūvyje palei Pamėnkalnio gatvę fiksuotas buvusios gatvės sluoksnis – jame gausu nedidelių riedulių ir gyvulių kaulų. Aptiktos XIX a. datuojamų mūrinių pastatų liekanos – jie pažymėti senuosiuose Vilniaus planuose.

INVESTIGATIONS AT THE PAMĖNKALNIO STR. 7/8

Archaeological investigations were carried out in the plot located at the Pamėnkalnio Str. 7 in the Vilnius historical suburb of Lukiškės. The plot was situated next to ancient roads/streets leading to the centre of Vilnius from the Lukiškės Suburb (including the river-port) and more distant locations. According to the finds the earliest horizon of the cultural layer discovered dated to the 15th century. Artefacts of the 16th – 17th century and structural remains dating to the 19th century were discovered as well (Fig. LXXX–LXXXIII).

TYRINĖJIMAI LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTŪROS TERITORIJOJE

Linas GIRLEVIČIUS

2005 m., po kelerių metų pertraukos, archeologų grupė „Antiqua“ (KPC) tęsė 1995 m. pradėtus archeologinius tyrinėjimus Vilniaus reprezentacinio statinių komplekso teritorijoje (G 277K). Tyrinėjimai buvo susiję su šio komplekso pritaikymu Lietuvos Respublikos Prezidentūrai. 2005 m. tirti plotai 23–25 (ištirtas bendras 377,75 m^2 plotas) (LXXXIV–LXXXVI pav.) rūmų vidiniame kieme (01k), taip pat atlikti archeologiniai žvalgymai 29 m^2 plote transformatorinės pastotės (04A) aplinkoje.

Tirti iki 1,5 m storio bronzos – ankstyvuoju geležies amžiumi – XX a. datuoti kultūrinio sluoksnio horizontai. Aptikta minimo laikotarpio archeologinių radinių. Surastas išskirtinis Vilniaus miestui radinys – bronzos ar ankstyvuoju geležies amžiumi datuojamas įtve-

riamasis akmeninis kirvis (LXXXVII pav.).

Tirtuose plotuose aptikta su ankstyvąja žemdirbyste sietina lauko akmenų sąvarta, medinių XVI a. datuojamos nuotekų sistemos statinių, XVII a. medinio vandentiekio vamzdynas (1999 m. greta tirtame plote 21 paimto vandentiekio vamzdžio mėginio dendrochronologinė analizė parodė, kad medis vamzdžiui nupjautas 1619 m.) (LXXXVIII, LXXXIX pav.), kitų stambiųjų artefaktų (XC pav.), leidžiančių spręsti apie žmonių veiklą tirtoje vietoje ir aplinkinėse teritorijose per tris tūkstantmečius.

Tyrinėjimai patvirtino ankstesnes išvadas, kad šioje Vilniaus reprezentacinio statinių komplekso dalyje reljefas performuotas XIX a. Ankstyviausi priešistorinių laikų ir XVI a. kultūrinio sluoksnio horizontai uždurpėję. Tai liudija, kad tirta vieta bent jau istoriniais laikais buvo drėgna, galbūt pelkėta.

Archeologiniai žvalgymai naujų duomenų apie žvalgytos vietos raidą nesuteikė, išskirtinių radinių neaptikta.

Ateityje vykdant žemės kasimo darbus Vilniaus reprezentacinio statinių komplekso teritorijoje, ankstesniais metais iki galo neištirtose vietose archeologų dalyvavimas būtinas. Tyrinėjimų pobūdis priklausytų nuo numatomų žemės kasimo darbų apimčių

INVESTIGATIONS IN THE TERRITORY OF THE PRESIDENTIAL PALACE OF THE REPUBLIC OF LITHUANIA

In 2005 archaeological investigations of the representational building complex in Vilnius were continued. At present this complex hosts the Presidential Palace of the Republic of Lithuania. In the inner yards of the complex in the investigated plots 23–25 (Fig. LXXXIV–LXXXVI) a stone pile relevant to ancient agricultural works, remains of wooden sewage system structures dating to the 16th century and a wooden water pipe of the 17th century (Fig. LXXXVIII–LXXXIX) were discovered. Horizons of the cultural layer dating from the Bronze and Early Iron Age to the 20th century were investigated. Referring to exclusive finds discovered (Fig. XC), a stone axe datable to the Bronze or Early Iron Age should be mentioned (Fig. LXXXVII).

ŽVALGYMAI ŠILTADARŽIO G. 6

Linas GIRLEVIČIUS

2005 m. atlikti archeologiniai žvalgymai pastatų komplekse Šiltadaržio g. 6 Vilniuje. Čia, buvusios spaustuvės vietoje, įrengiamas Vilniaus šiuolaikinių scenos menų centras „Menų spaustuvė“. Archeologiniai tyrinėjimai šiame sklype atlikti 2003 ir 2004–2005 m. žiemą. Ankstyviausi radiniai datuojami XIII(?)–XV a.

Norint atlikti pastatų komplekso Š, ŠR ir R korpusų pamatų vertikalaus hidroizoliavimo darbus, greta pamatų buvo numatyta iškasti tranšėjas. Bendras žvalgymų plotas buvo apie 190 m^2. Žvalgymų metu nustatyta, kad kultūrinio sluoksnio storis – 1,4–1,7 m. Vietose, kur aptiktos ūkinės duobės ar kitokie objektai, kultūrinio sluoksnio apačia nepasiekta ir 2,5–2,8 m (projektiniame) gylyje.

Atliekant archeologinius žvalgymus surinkta naujų duomenų apie šios Vilniaus vietos rai-

LXXXVIII pav. Plotas 23, medinis latakas, perkirstas medinio vandentiekio vamzdžio. *R. Butrimaitės nuotr.*
Fig. LXXXVIII. Plot 23, a wooden duct crossing with a wooden water pipe.

LXXXIX pav. Plotas 23, medinis latakas, perkirstas medinio vandentiekio vamzdžio. *R. Butrimaitės nuotr.*
Fig.LXXXIX. Plot 23, a wooden duct crossing with a wooden water pipe.

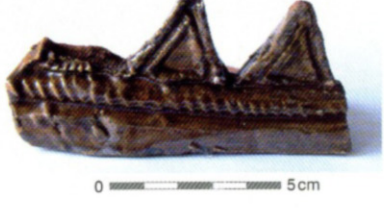

XC pav. Plotas 23, gotikinis koklis. *R. Butrimaitės nuotr.*
Fig. XC. Plot 23, a Gothic tile.

LXXXVI pav. Ploto 25 R dalies vaizdas. *L. Girlevičiaus nuotr.*
Fig. LXXXVI. Overall view of the E part of plot 25.

LXXXVII pav. Plotas 23, akmeninis kirvis.
R. Butrimaitės nuotr.
Fig. LXXXVII. Plot 23, a stone axe.

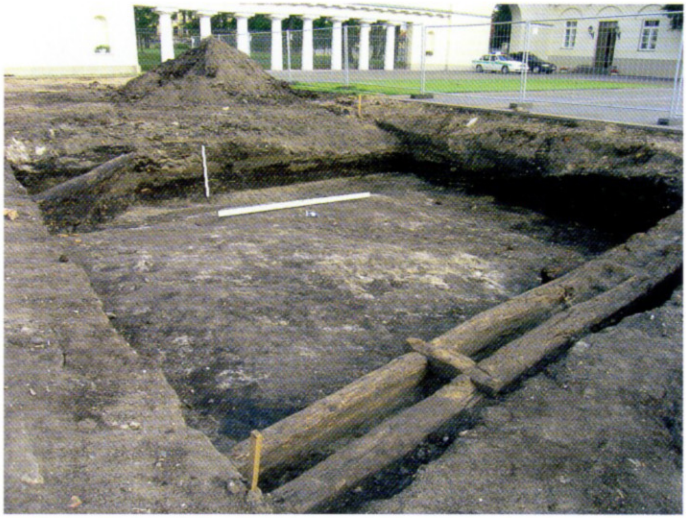

LXXXIV pav. Ploto 24 Vilniuje, LR Prezidentūros teritorijoje bendras vaizdas. *L. Girlevičiaus nuotr.*
Fig. LXXXIV. Overall view of the plot 24 in Vilnius, in the territory of the Presidential palace of the Republic of Lithuania.

LXXXV pav. Ploto 25 bendras vaizdas. *L. Girlevičiaus nuotr.*
Fig. LXXXV. Overall view of the plot 25.